

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Tomáše Kocourka a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **E. A.**, zastoupený Mgr. Markem Čechovským, Ph.D., advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2025, čj. OAM-20/ZA-ZA11-K11-2025, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 12. 2025, čj. 4 Az 16/2025-27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný napadeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu. Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou k Městskému soudu v Praze, který ji zamítl. Podle městského soudu žalovaný nepochybil, jestliže vyhodnotil, že žalobce nespadá do zákonem chráněné kategorie určité sociální skupiny a nejsou naplněny důvody podle § 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Skupina osob ohrožených nezákonnými postupy věřitelů, popř. skupina dlužníků, jejímž příslušníkem se žalobce cítí být, nepředstavuje podle ustálené judikatury NSS sociální skupinu ve smyslu tohoto ustanovení zákona o azylu.

[2] Podle městského soudu žalovaný přesvědčivě a dostatečně podrobně vysvětlil, proč považoval žalobcem uváděné skutečnosti za nekonzistentní a zjevně nevěrohodné. Především upozornil na časovou souvislost mezi podáním žádosti o mezinárodní ochranu a vydáním rozhodnutí o povinnosti žalobce opustit území ČR. Zdůraznil osmiletý odstup mezi tvrzeným vyhrožováním v zemi původu a žádostí o mezinárodní ochranu podanou brzy poté, co mu byla uložena povinnost opustit území ČR. Nadto žalobce v řízení o uložení povinnosti opustit území sám uvedl, že mu v zemi původu nic nehrozí. Žalovaný rovněž poukázal na rozpornost žalobcových tvrzení o údajném působení „všemocné skupiny kriminálních“ která má kontrolovat mimo jiné i hraniční přechody, přičemž žalobce do své vlasti opakovaně cestoval, aniž by utrpěl jakoukoli újmu. Žalobce tak jednak

nenaplnil žádnou z taxativně vymezených charakteristik uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, jednak byla jeho výpověď shledána nevěrohodnou. Městský soud k tomu doplnil, že ekonomické potíže, včetně žalobcem tvrzeného dluhu v zemi původu, nejsou podle ustálené judikatury relevantním azylovým důvodem.

[3] Městský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že životní situace žalobce není nijak mimořádná a neodůvodňuje udělení humanitárního azylu. Žalobce z vlasti vycestoval jako dospělý, a to před relativně krátkou dobou (v roce 2017). Do země původu se opakovaně vracel, přičemž v roce 2023 tam uzavřel manželství.

[4] Městský soud neshledal pochybení ani ve vztahu k posouzení důvodů pro udělení doplňkové ochrany. Žalovaný označil azylový příběh žalobce jako celek za nevěrohodný, vyvrátil jej, a nebylo tedy nutné přistoupit k meritornímu hodnocení tvrzených skutečností. Námitka žalobce, že mu v zemi původu hrozí mučení či nelidské zacházení ze strany policejních orgánů, které se podle jeho názoru staví laxně až nečinně k agresivním postupům věřitelů, byla formulována zcela obecně a nebyla způsobilá zpochybnit nosné závěry žalovaného. Žalovaný se rovněž dostatečně zabýval posouzením bezpečnostní situace v zemi původu a jeho závěry ob stojí.

II. Argumentace účastníků řízení

Kasační stížnost žalobce

[5] Žalobce (stěžovatel) proti rozsudku městského soudu brojí kasační stížností, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Stěžovatel namítá, že žalovaný i městský soud nesprávně posoudili splnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany podle § 14a zákona o azylu (doplňkové ochrany). Dopustili se nesprávného hodnocení věrohodnosti jeho azylového příběhu a jejich úvahy nejsou přesvědčivé. Za vadný považuje stěžovatel závěr, že jeho žádost o mezinárodní ochranu byla účelová, neboť ji podal až s výrazným časovým odstupem, osm let po událostech, které mají zakládat azylové důvody, a poté, co přišel o povolení k pobytu (zaměstnanecké karty) a byl povinen ČR opustit. Stěžovatel k tomu naopak uvádí, že dlouhodobě využíval standardních prostředků k legalizaci svého pobytu podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, neboť institut mezinárodní ochrany chápe jako výjimečný. Trvají-li azylové důvody i nadále, nelze mu klást k tíži, že o mezinárodní ochranu požádal až nyní, kdy již nelze jeho bezpečnost zajistit jiným způsobem.

[6] V pohovoru před správním orgánem stěžovatel označil konkrétní osoby, které po něm požadovaly výpalné, pročež se zadlužil u pochybných věřitelů. Po eskalaci situace se obrátil na policii, která mu však neposkytla žádnou účinnou ochranu. Z tohoto důvodu byl nucen opustit zemi původu a odejít do zahraničí. Jeho příběh je konzistentní, logický a plausibilní, a to i ve světle obecné situace v zemi původu, která se dlouhodobě potýká s vyšší mírou korupce a výraznější přítomností organizovaného zločinu. Dle judikatury NSS je přitom třeba obecně nepříznivý stav věcí veřejných v zemi původu při pochybnostech vykládat spíše ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu.

pokračování

[7] Městský soud i žalovaný nesprávně vyložili pojem „důvod hodný zvláštního zřetele“ jako podmínku pro udělení humanitárního azylu. Výklad zůstal v obecné rovině, žalovaný nezohlednil konkrétní okolnosti stěžovatelova případu a byl navíc příliš restriktivní. S ohledem na neurčitost uvedeného zákonného pojmu měl být zvolen výklad pro stěžovatele nejpriznivější. Z těchto důvodů považuje stěžovatel rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné.

[8] Stěžovatel konečně namítá, že městský soud i žalovaný nedostatečně zjistili skutkový stav věci, zejména ohledně působení organizovaných zločineckých skupin v zemi původu a jejich vlivu na běžné podnikatele a také ohledně korupce. Stěžovatel zdůrazňuje, že po něm nelze spravedlivě požadovat, aby dokládal působení zločineckých struktur v zemi původu, natož na konkrétním tržišti, kde podnikal; takovými informacemi z povahy věci nedisponuje. Prokazatelný je podle něj pouze obecný stav kriminality a korupce v zemi původu, jehož zjištění však náleží žalovanému, jenž si měl obstarat odpovídající informace o zemi původu. To však podle stěžovatele neučinil, a městský soud tento postup aproboval, čímž zatížil napadený rozsudek nezákonností.

Vyjádrění žalovaného

[9] Žalovaný s ohledem na okolnosti případu považuje za skutečnou motivaci stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu snahu vyhnout se nucenému vycestování z území ČR. Azylový příběh stěžovatele je zjevně nevěrohodný a obsahuje zásadní nesrovnalosti, které nesvědčí o odůvodněnosti tvrzených obav. Žádost o mezinárodní ochranu je účelová, jelikož ji stěžovatel podal až po osmi letech od tvrzených událostí, a navíc v situaci, kdy pozbyl dosavadní pobytové oprávnění v ČR. Nic mu přitom nebránilo obrátit se na české státní orgány s žádostí o pomoc již dříve. Zabýval se i zdravotním stavem stěžovatele, avšak neshledal důvody pro udělení azylu z humanitárních důvodů. Stěžovatel v zemi původu neměl žádné problémy se státními orgány, svou vlast opustil plánovaně a legálním způsobem. Vážná újma ve smyslu zákona o azylu mu v zemi původu nehrozí, motivem jeho odchodu byly spíše ekonomické důvody.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná.

[11] Jedná se však o věc, v níž před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, O., v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Dovedil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná

pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Stěžovatel žádné důvody přijatelnosti v kasační stížnosti nezmínil a NSS je neshledal.

[12] Námitka vytýkající městskému soudu, že neshledal nepřekoumatelnost napadeného rozhodnutí pro vadný výklad pojmu „okolnosti hodné zvláštního zřetele“, neobstojí. Městský soud vycházel z konkrétních úvah žalovaného, které se týkaly zejména zdravotního stavu stěžovatele a jeho zázemí v zemi původu. Tyto okolnosti městský soud posoudil v souladu s judikaturou k otázce humanitárního azylu (např. městský soudem citovaný rozsudek NSS ze dne 21. 3. 2018, čj. 6 Azs 6/2018-33, body 16-17, či rozsudky NSS ze dne 11. 3. 2004, čj. 2 Azs 8/2004-55, nebo ze dne 19. 5. 2004, čj. 5 Azs 60/2004-52) a z jeho úvah je patrné, jakým způsobem k právnímu závěru dospěl. S uvedenými konkrétními důvody stěžovatel v kasační stížnosti nikterak nepolemizuje.

[13] NSS neshledává zásadní pochybení zakládající přijatelnost kasační stížnosti v tom, že městský soud ve shodě se žalovaným považoval komplex tvrzení stěžovatele tvořících předestřený azylový příběh za nevěrohodný. K problematice posuzování věrohodnosti výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu existuje bohatá judikatura NSS. Rozpory mezi tvrzeními nebo doplňování nových, azylově relevantních skutečností mají na věrohodnost výpovědi žadatele značný vliv (např. usnesení NSS ze dne 3. 9. 2009, č. j. 7 Azs 63/2009-96). Mezi tzv. indikátory hodnověrnosti (věrohodnosti) patří mimo jiné „vnitřní a vnější konzistentnost žadatelovy výpovědi, otázka, zda je tato výpověď dostatečně konkrétní“ a další (rozsudky NSS ze dne 10. 12. 2021, čj. 5 Azs 19/2020-45, č. 4304/2022 Sb. NSS, bod 41, na který odkazuje i kasační stížnost, a ze dne 26. 8. 2022, čj. 5 Azs 153/2020-63, č. 4399/2022 Sb. NSS, bod 34). Městský soud posoudil věc v souladu s výše uvedenou judikaturou. Přihlédl zejména k logickým rozporům v azylovém příběhu stěžovatele, a to především k tvrzenému všudypřítomnému nebezpečí hrožícímu v případě návratu, které však nekorespondovalo se skutečností, že stěžovatel v nedávné době opakovaně a bez problémů cestoval do země původu. Tyto okolnosti stěžovatel nedokázal konkrétněji rozporovat, a to ani zopakováním svých obav z jednání osob požadujících po něm výpalné, jako je popsal již v řízení před žalovaným. I tato tvrzení žalovaný zohlednil, než dospěl k závěru o nevěrohodnosti předestřeného příběhu, a probovanému městským soudem. Ani vysvětlení stěžovatele, proč požádal o mezinárodní ochranu až po osmi letech pobytu v ČR a pozbytí zaměstnanecké karty, nemá potenciál vyvrátit nosné důvody napadeného rozsudku a nezakládá přijatelnost kasační stížnosti.

[14] Teprve po zhodnocení hodnověrnosti azylového příběhu žadatele a určení, z jakých skutečností tedy bude žalovaný při dalším posouzení jeho žádosti vycházet, může následovat hodnocení podmínek pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany (rozsudek NSS ze dne 30. 5. 2025, čj. 5 Azs 249/2024-40, bod 22). Z toho vyplývá, že za situace, kdy byla hodnověrnost vyličeného azylového příběhu žadatele zpochybněna jako celek, nemá smysl se zabývat hypotetickou otázkou, zda by v případě, pokud by se o hodnověrnou výpověď jednalo, byly splněny podmínky pro udělení azylu či doplňkové ochrany (např. usnesení NSS ze dne 21. 3. 2023, čj. 5 Azs 35/2022-29, bod 24, či ze dne 9. 12. 2025, čj. 22 Azs 238/2025-45, bod 10). Městský soud i v této otázce postupoval v souladu s ustálenou

pokračování

judikaturou. Dospěl-li k závěru, že stěžovatel přdestřel nevěrohodný azylový příběh, správně uzavřel, že již nebylo nutné opatřovat podrobnější informace o zemi původu vztahující se ke stěžovatelem tvrzeným skutečnostem ani doplňovat další podklady.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[15] Ze shora uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[16] O náhradě nákladů řízení rozhodl NSS podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51-53). Stěžovatel úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému, který by jinak toto právo měl, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. března 2026

senátu

Eva Šonková
předsedkyně